

JURBARKO RAJONO PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO MODELIŲ APRAŠAS

I. ĮVADAS

1. Priėmimo ugdymo modelių aprašas – tai dokumentas, kuriuo Jurbarko rajono savivaldybė, atsižvelgdama į regiono ypatumus ir finansines galimybes, organizuoja priešmokyklinį ugdymą rajone.

2. Priešmokyklinio ugdymo forma – priešmokyklinė grupė.

3. Priešmokyklinio ugdymo modeliai – priešmokyklinio ugdymo formos veiklos organizavimo variacijos (trukmė, laikas, vaikų skaičius, teikiamų paslaugų kiekis ir kt.).

4. Priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių aprašai papildo ir sukonkretina šiuo metu esančių priešmokyklinį ugdymą reglamentuojančių teisės aktų – Priešmokyklinio ugdymo koncepcijos ir Bendrojo lavinimo mokyklų bendrųjų ugdymo planų – teikiamas nuostatas.

II. PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO PRINCIPAI

5. Prieinamumas. Priešmokyklinis institucinis ugdymas Jurbarko rajone išplėtotas pakankamai, kad kiekviena šeima, auginanti penkiameitį ar šešiametį vaiką, galėtų pasinaudoti priešmokyklinio ugdymo paslauga. Siekiant optimaliai tenkinti tėvų (globėjų) poreikius, teikiama informacija vietos bendruomenėms. Kaimo vaikams teikiama nemokamo pavėžėjimo paslauga, jeigu vaikas gyvena nuo mokyklos toliau nei 3 kilometrai.

6. Ugdymosi poreikių tenkinimas. Organizuojant ugdomąjį procesą, atsižvelgiama į šio amžiaus vaikų, turinčių emocijų, elgesio ir socialinės raidos sutrikimų, vaikų ypatingus poreikius bei patyrusių smurtą, skurdą, seksualinę prievartą ir kt., specifinius ugdymosi poreikius.

7. Ugdymo kokybės užtikrinimas. Siekiant tinkamai organizuoti ugdymo procesą ir sudaryti patogesnes vaiko gyvenimo priešmokyklinėje grupėje sąlygas atsižvelgiama į šiuos veiksniai:

7.1. grupės aplinka (siekdamos tinkamai organizuoti ugdymo procesą ir įgyvendinti Priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi bendrojoje programoje, Priešmokyklinio ugdymo standartuose ir Mokyklų aprūpinimo standartuose keliamus reikalavimus ugdymo turiniui ir procesui, švietimo įstaigos sukuria tinkamą priešmokyklinės grupės aplinką);

7.2. pedagogai (grupėje dirba priešmokyklinio ugdymo pedagogas, turintis aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą bei įgijęs ikimokyklinio ar (ir) pradinio ugdymo kvalifikaciją, papildytą priešmokyklinio ugdymo modeliu, ar papildomai išklauseš specialų priešmokyklinio ugdymo kursą pagal Švietimo ir mokslo ministerijos reikalavimus atitinkančias kvalifikacijos tobulinimo programas).

8. Finansavimo užtikrinimas:

8.1. 20 priešmokyklinio ugdymo valandų per savaitę finansuojama iš valstybės biudžeto, skiriant tikslines dotacijas Jurbarko rajono savivaldybei ir taikant lėšų skyrimo vienam vaikui metodiką (priešmokyklinio ugdymo organizavimui, literatūrai, vaizdinėms priemonėms ir kvalifikacijos tobulinimui);

8.2. priešmokyklinio ugdymo grupių, dirbančių daugiau nei 20 valandų per savaitę, darbui organizuoti papildomą dalį finansuoja Jurbarko rajono savivaldybė iš savo biudžeto.

III. Priešmokyklinio ugdymo organizavimo modeliai

9. I modelis – Priešmokyklinė grupė, kurios veiklos trukmė 20 valandų per savaitę. Grupėje vykstantį ugdymą reglamentuoja Priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi bendroji programa ir konkrečios grupės ugdymo(si) tikslai (socialinė ir kultūrinė vaikų patirtis, jų brandumas ir kt.). Ugdymas grupėje vyksta kaip vientisas procesas. Jis neskaidomas į atskiras sritis (atskirus dalykus) ir vyksta integruotai. Pabrėžiamas būtinų priešmokyklinio amžiaus vaikams kompetencijų ugdymas, o ne specifinės žinios ar siauri mokėjimai. Grupėje dirba vienas priešmokyklinio ugdymo pedagogas. Mokinių atostogų metu vaikai grupės nelanko. Individualiomis ugdymo priemonėmis vaiką aprūpina tėvai.

10. II modelis – Priešmokyklinė grupė, kurios veiklos trukmė nuo 20 iki 27 valandų per savaitę. Grupėje vykstantį ugdymą reglamentuoja Priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi bendroji programa ir konkrečios grupės ugdymo(si) tikslai (socialinė ir kultūrinė vaikų patirtis, jų brandumas ir kt.). Ugdymas grupėje vyksta kaip vientisas procesas. Jis neskaidomas į atskiras sritis (atskirus dalykus) ir vyksta integruotai. Pabrėžiamas būtinų priešmokyklinio amžiaus vaikams kompetencijų ugdymas, o ne specifinės žinios ar siauri mokėjimai. Numatant 5–6 metų vaikams tinkamą grupės dienos ritmą, turi būti sudaromos tinkamos sąlygos vaikų poilsiui ir maitinimui – pakankamai laiko skiriama priešpiečiams, pietums, numatomas laikas ir vieta vaikų poilsiui ir t.t. Pedagogas papildomai konsultuoja vaikų tėvus, kurie nelanko švietimo įstaigos, ugdymo klausimais ir lanko vaikus namuose. Grupėje dirba vienas priešmokyklinio ugdymo pedagogas. Mokinių atostogų metu vaikai grupės nelanko. Vaikai, lankantys ugdymo įstaigą iš mažas pajamas turinčių šeimų, gauna nemokamą maitinimą pagal Jurbarko rajono savivaldybės tarybos nustatytą tvarką. Individualiomis ugdymo priemonėmis vaiką aprūpina tėvai.

Darbu su vaikais, nelankančiais ugdymo įstaigos, priešmokyklinio ugdymo pedagogas rengia programą, kurią tvirtina įstaigos vadovas. Veda vaikų lankymo namuose apskaitos žurnalą (arba dienyną).

11. III modelis – Priešmokyklinė grupės veiklos trukmė 36 valandos per savaitę. Šis ugdymo organizavimo modelis siūlomas, jei vietovėje nėra ikimokyklinės ugdymo įstaigos, skyriuose nesusidaro reikiamas vaikų skaičius grupės steigimui. Šiuo atveju priešmokyklinės grupės vaikai bazinėje mokykloje dirba iš ryto, o po pietų pedagogas lanko vaikus namuose, konsultuoja tėvus, kurių vaikai nelanko švietimo įstaigos ugdymo klausimais.

Grupėje vykstantį ugdymą reglamentuoja Priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi bendroji programa ir konkrečios grupės ugdymo(si) tikslai (socialinė ir kultūrinė vaikų patirtis, jų brandumas ir kt.). Ugdymas grupėje vyksta kaip vientisas procesas, jis neskaidomas į atskiras sritis (atskirus dalykus) ir vyksta integruotai. Pabrėžiamas būtinų priešmokyklinio amžiaus vaikams kompetencijų ugdymas, o ne specifinės žinios ar siauri mokėjimai. Mokinių atostogų metu vaikai grupės nelanko. Grupėje dirba vienas priešmokyklinio ugdymo pedagogas. Vaikai iš mažas pajamas turinčių šeimų gauna nemokamą maitinimą pagal Jurbarko rajono savivaldybės tarybos nustatytą tvarką. Individualiomis ugdymo priemonėmis vaiką aprūpina tėvai.

Darbu su vaikais, nelankančiais ugdymo įstaigos, priešmokyklinio ugdymo pedagogė rengia programą, kurią tvirtina įstaigos vadovas. Tvarko vaikų lankymo namuose apskaitos žurnalą (arba dienyną).

Grupės veiklos trukmė priklauso nuo šeimos poreikių ir steigėjo galimybių.

12. IV modelis – Priešmokyklinė grupė, kurios veikla yra daugiau kaip 36 valandos per savaitę. Pasirinkus šį veiklos organizavimo modelį, ugdymas (veiklos organizavimo formos, metodai ir kt.) grupėje vyksta tais pačiais principais kaip ir pirmajame modelyje. Numatant 5–6 metų vaikams tinkamą grupės dienos ritmą, turi būti sudaromos tinkamos sąlygos vaikų poilsiui ir maitinimui – pakankamai laiko skiriama priešpiečiams, pietums, numatomas laikas ir vieta vaikų poilsiui ir t.t. Už vaikų išlaikymą tėvai (globėjai, rūpintojai) moka Jurbarko rajono savivaldybės tarybos nustatytą mokestį kaip už vaiko išlaikymą ikimokyklinėje įstaigoje. Individualiomis priemonėmis aprūpina įstaiga.

Šią grupę tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu vaikai gali lankyti 4 valandas per dieną. Tuomet tėvai gali nemokėti mokesčio už vaiko išlaikymą ikimokyklinėje įstaigoje, bet šiuo atveju tėvai aprūpina vaiką individualiomis priemonėmis.

Pasirinkus šį modelį priešmokyklinio ugdymo pedagogui talkina auklėtojo padėjėjas.

13. V modelis – Ne visos darbo savaitės priešmokyklinė grupė, dirbanti iki 20 val. per savaitę. Šis ugdymo modelis galėtų būti organizuojamas ugdymo įstaigose, kuriose tėvai pageidauja trumpalaikės kvalifikuotos pedagogo pagalbos ar vaiko bendravimo su bendraamžiais, vietovėse, kuriose, pasiūlius socialiniam pedagogui (darbuotojui) ir (ar) Vaiko teisių apsaugos tarnybai, jei bendruomenėje gyvenančios šeimos turi socialinių problemų ar dėl kitų priežasčių negali namuose brandinti vaiko namuose. Ne visos darbo savaitės priešmokyklinėje grupėje vaikai ugdomi mažiau nei 5 dienas per savaitę. Pasirinkus šį veiklos organizavimo modelį, ugdymas (veiklos organizavimo formos, metodai ir kt.) grupėje vyksta tais pačiais principais kaip ir pirmame modelyje). Grupėje dirba vienas priešmokyklinio ugdymo pedagogas. Individualiomis ugdymo priemonėmis vaiką aprūpina tėvai.

Pedagogas, dirbantis pagal šį modelį, rengia programą, kurią tvirtina įstaigos vadovas. Tvarko vaikų ugdymo apskaitos žurnalą (arba dienyną).

14. VI modelis. Sezoninė priešmokyklinė ugdymo grupė organizuojama vasarą ir (arba) moksleivių atostogų metu ar kitu vietos bendruomenės poreikius tenkinančiu laiku (grupės veikla gali būti organizuojama nuo kelių savičių iki kelių mėnesių, veiklos trukmė – 4 val. per dieną). Grupę lanko penkerių – šešerių metų vaikai, kurie einamaisiais metais pradės lankyti pirmąją klasę. Pasirinkus šį veiklos organizavimo modelį, ugdymas (veiklos organizavimo formos, metodai ir kt.) grupėje vyksta tais pačiais principais kaip ir pirmame modelyje). Veiklą organizuoja pradinė klasių mokytojas arba priešmokyklinio ugdymo pedagogas (dirbantis toje mokykloje ir įgijęs papildomų žinių darbui su ikimokyklinio amžiaus vaikais). Papildomas finansavimas neskiriamas. Individualiomis ugdymo priemonėmis vaiką aprūpina tėvai.

Pedagogas, dirbantis pagal šį modelį, rengia programą, kurią tvirtina įstaigos vadovas. Veda vaikų ugdymo apskaitos žurnalą (arba dienyną).

IV. SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ VAIKŲ UGDYMAS

15. Vaikai, turintys raidos sutrikimų, ugdomi arčiausiai esančioje įstaigoje, turinčioje specialųjį pedagogą ir sąlygas priešmokyklinio amžiaus vaikui ugdyti. Tokiu būdu, vadovaujant pedagogui, formuojami natūralūs vaikų, turinčių skirtingų veiklos galimybių, bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžiai. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai natūraliomis sąlygomis iš savo bendraamžių mokosi tam tikrų elgsenos modelių, žaidimų strategijų, lavėja jų kalba. Normaliai bręstantys vaikai mokosi bendrauti ir bendradarbiauti su kitokių poreikių ir galimybių turinčiais bendraamžiais.

Visiems priešmokyklinio amžiaus vaikams teikiama sisteminga nuolatinė specialioji pedagoginė pagalba, kuri yra vienas reikšmingiausių veiksnių, lemiančių vaiko sėkmę mokykloje. Teikiant specialiąją pedagoginę pagalbą priešmokykliniame amžiuje siekiama dvejopų tikslų:

- sutrikusių funkcijų lavinimo bei turimų gebėjimų plėtros;
- socialinės adaptacijos bei veiklos bendruomenėje įgūdžių formavimo.

Vaikams, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdyti gali būti pasirenkamas patogiausias iš siūlomų priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių. Esant mažam vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičiui bei atsižvelgiant į tai, kaip grupė yra toli nuo specialiosios pagalbos centro, galėtų būti pasirenkamas mišrus priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelis.
